

La Barcelona estrangera

A la Sagrada Família a penes s'hi poden trobar veïns que gaudeixin del temple.

Els veïns de les zones més turístiques de Barcelona han de conviure diàriament amb les aglomeracions i pateixen més que ningú la transformació que viu la ciutat. El turisme porta molts diners, però també incomoditat, i es pot endur una imatge distorsionada de Catalunya.

És agost, i els barcelonins han marxat de vacances. Alhora, un tros estadísticament important del món fa vacances a Barcelona. Entre una cosa i l'altra, quan camines per les zones més turístiques, sembla que els barcelonins hagin deixat les claus de Barcelona a uns altres ciutadans del món. El turisme modern, caracteritzat pels vols *low cost* i per la diversificació de les ofertes, ha provocat aquesta mena d'*intercanvi* de ciutats.

La situació afecta sobretot la gent que viu a l'ull de l'huracà turístic. A ells és impossible ignorar la invasió o apartar-se'n. Viuen allà, és casa seva. A algú li agradaria o consideraria just que de nit se sentissin crits al seu barri? Cada dia els veïns de les zones més turístiques s'han d'enfrontar, vulgues o vulgues, als efectes d'aquesta massificació: no poder caminar pel carrer, fer cua per entrar al metro, haver d'aguantar soroll, viure la brutícia i el desgast que genera l'excessiva concentració humana i patir l'homogeneïtzació de l'oferta comercial. Per contra, també és veritat que els comerciants de la zona, poc o molt, surten beneficiats d'aquest flux constant de gent.

Per saber com és conviure cada dia amb el turisme, faig una primera parada a la Sagrada Família. Faig un volt per tota la zona que envolta el temple. Durant l'estona que deambulo pels dos parcs, només trobo dues parelles de Barcelona. Una de molt jove i una de molt gran. Totes dues hi són de pas, no viuen per allà. Tota la resta, turistes, turistes, turistes. Turistes que mengen als bancs, turistes que fan fotografies, turistes en bicicleta, turistes que descansen, turistes blancs, grocs i negres, turistes deixats o ben mudats, educats o maleducats, turistes sols, turistes en parella, turistes en família... Turistes. Quan veig gent amb gossos, penso: "Calla, aquests són d'aquí. Els preguntaré com viuen aquesta ocupació". Però no. La gent amb gossos també són turistes. Els nens que juguen a les atraccions del parc? Els fills dels turistes.

En vista del panorama, decideixo apartar-me una mica per veure si així trobo algun nadiu. En un dels laterals del temple, a la cantonada del carrer de Mallorca amb Sardanya, hi veig una àvia petita i lenta amb el carro de comprar. S'atura i es dreça per inspeccionar la zona. Quan veu que no podrà passar per la vorera, decideix anar per darrere dels cotxes aparcats al xamfrà. Vaig cap a ella com un coet i li pregunto com porta haver de compartir el seu barri amb tanta gent. "Ja ho veus, nena! Per anar a casa he de passar per la carretera!" M'explica que viu a la mateixa casa on va néixer i que el barri ha canviat molt, sobretot els últims anys. "No fa pas tant, aquí hi havia carnisseries, peixateries... Ara només hi ha botigues de *souvenirs*. És espantós!"

Els voltants del centre són, naturalment, els més concorreguts, però també hi ha molts turistes als carrers del voltant, sobretot el carrer de Marina, que és per on pugen els que vénen amb autocar. Abans els autocars pujaven fins a dalt, però les queixes dels veïns pel caos que provocaven en el trànsit van fer que l'Ajuntament decidís obligar-los a aparcar a la Diagonal. Per tant, els turistes han de caminar Marina amunt per arribar al monument. En aquest carrer tan transitat, a la terrassa d'un bar, un avi llegeix el diari.

—Em dic Antonio i sóc nascut l'any 1923. Del barri i català de tota la vida —em diu quasi cridant per superar el xivarri que arriba de la plaça. Es pren tot això del turisme amb una certa filosofia.

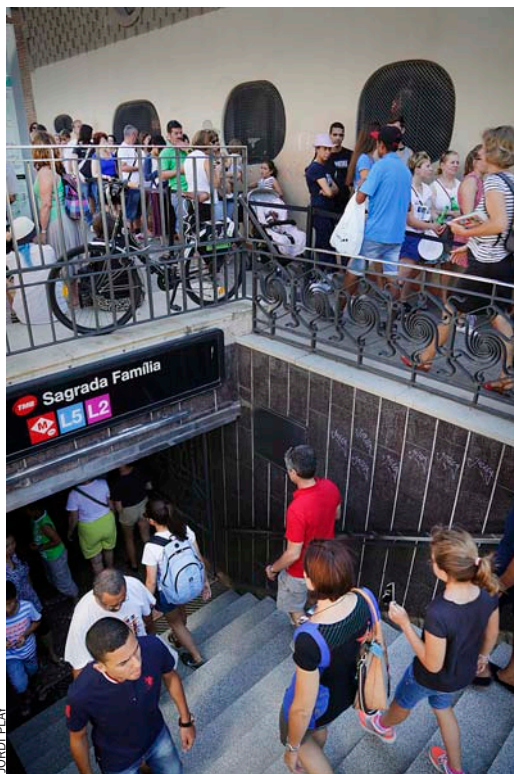
—Els temps canvien, sempre ha passat. A mi no em molesta tant... Si no puc passar pels carrers del davant de l'església, doncs vaig per un altre carrer, i au! Trobo a faltar que la gent baixi a prendre la fresca, això sí. Ja veu que és difícil, amb tanta gent —em diu mentre m'empenyen per darrere uns noiets llargs i molt rossos.

—I pot gaudir de la Sagrada Família? —li pregunto.

—Sí, però no com abans, que era més fàcil. Pensi que durant la Guerra Civil, jo pujava a la torre més alta i veia els bombardejos.

—Es podia passar?

—Hi havia un vigilant, però era fàcil d'esquivar, jo tenia tretze anys...

JORDI PLAY

Les aglomeracions de turistes als punts més coneguts de Barcelona dificulten molt la vida quotidiana dels barcelonins. La gent que fa vacances va a la seva sense tenir gaire en compte els veïns.

JORDI PLAY

Ara hi va de tant en tant, els dies que hi ha entrada lliure, i encara que sempre hi hagi molta gent, diu que no se'n cansa mai.

—No li ha agafat mania?

—Mania?! I ara! Per molts estrangers que hi hagi, l'església és nostra!

Una mica més avall hi ha una xarcuteria d'aquestes en què ho compraries tot. Pernils i embotits J.Mir. A dins,

darrere el taulell, hi trobo els dos fills del patriarca.

—Potser vendria més si em vestís de torero! —Em diu un d'ells.— No ho faré pas. I tampoc no posarem preus *turístics*. Nosaltres treballem per a la gent del barri. Ells són els nostres clients. I a més, som el que som i ja ens agrada. Quan entren turistes, benvinguts siguin, però pensi que tots aquests que pugen

les voreres. Per a mi, la solució és que tota l'illa sigui un espai per als vianants, però en fi...

Llavors, del rebost en surt el pare del negoci, que ha sentit gresca i ve a veure què passa.

—Fa cinquanta-quatre anys que vaig obrir! —em diu.

—I dels turistes, què en pensa?

—Miri, veu això? —m'ensenya un diari doblegat pel mig que té agafat amb la mà—. Em serveix per obrir-me pas entre la *marabunta*!

Encara a Marina, quasi tocant al carrer d'Aragó, hi ha el Forn Montserrat. La senyora que el porta des de fa molts anys m'explica que els veïns estan molt cansats de la situació i que es queixen molt. Diu que hi ha dues famílies que acaben de marxar perquè ja no ho podien aguantar més. I m'explica que un dia uns clients es van haver d'esperar uns quants minuts dins del forn perquè fora passava la riuada i no podien sortir!

A Ciutat Vella la convivència amb el turisme es fa encara més difícil que no pas a la Sagrada Família per dos motius

principals: de primer, perquè no hi ha un sol punt de concentració, i per tant, el tràngol afecta molts més ciutadans. I segonament, perquè la visita no acaba a les vuit del vespre, sinó que segueix fins a les hores petites. “L'estiu passat no vaig poder dormir cap nit”, em diu la Llum Ventura, una veïna que ha viscut en diferents parts del barri. Hi he quedat perquè m'expliqui com ha afectat el *boom turístic* Ciutat Vella i la gent que hi viu. Fins fa molt poc la Llum vivia a la Barceloneta, que és on més anys ha passat, però recentment s'ha traslladat a un carrer proper al Liceu perquè ja no podia aguantar més els turistes.

—Has sortit del foc per caure a les brases!

—No et pensis, ara estic molt millor. També estic envoltada de pisos turístics, però les finques són més sòlides i no sento tant el soroll. A més, el turisme que ve als apartaments d'aquest carrer és més de caràcter familiar. Això sí, ara a l'estiu, que ho tinc tot obert, a la nit també sento xivarri pel carrer.

La Llum, que és una ciutadana activa i està lligada a l'associacionisme, m'explica que l'Associació de Veïns de Ciutat Vella acaba d'ajudar una senyora molt gran a presentar una denúncia pels problemes que li comporten els pisos turístics del seu edifici. Es veu que els joves estrangers truquen sovint al seu porter automàtic a altes hores de la matinada.

—I l'altre dia em van passar una foto feta a la Barceloneta on es veien uns nois fent una nova modalitat de *balconing*: estaven asseguts a la barana del balcó amb les cames penjant! Imagina't, quin perill!

Una de les conseqüències del turisme que més entristeixen la Llum és que es vagin tancant tants comerços emblemàtics de Ciutat Vella. Acusa els governants de permetre que aquests comerços siguin substituïts per grans cadenes o per botigues exclusivament pensades per als turistes. “Van destruir l'essència i l'encant del barri. Fa molta pena.”

Les botigues de tota la vida.

L'oferta comercial dels centres de les ciutats més turístiques del món cada cop s'assembla més. Les grans cadenes hi creixen com bolets i les botigues que

dels autocars, per exemple, no paren mai. Van en grups grans, no es poden separar i tenen poc temps. Els que vénen individualment, sense anar en grups organitzats, sí que paren.

—El molesta que n'hi hagi tants?

—No —em diu arronsant-se d'espatlles—. Són educats. No van borratxos, no criden, no es pixen... A més, fa un parell d'anys l'Ajuntament va ampliar

JORDI PLAY

La Rambla, un dels carrers històricament més emblemàtics de Barcelona, s'ha convertit en un lloc aliè que no connecta amb la gent de la ciutat.

reflecteixen millor la personalitat pròpia de cada ciutat van desapareixent. El barri antic barceloní no n'és una excepció, però malgrat aquesta homogeneïtzació comercial, encara queden algunes botigues d'aquestes, que popularment anomenem *de tota la vida*. Al portal de l'Àngel, per exemple, sobreviuen a la globalització comerços com la mítica merceria Santa Ana, on sempre hi ha cua, i les orxateries Donat i Planelles, que es van instal·lar a Barcelona el 1868. En un dels tres locals que tenen al carrer trobo un dels tres germans Planelles-Donat, l'Antoni. Aquest negoci és molt conegut a Barcelona per l'orxata i els torrons de producció pròpia. L'Antoni m'explica que tira endavant gràcies a la gent de la ciutat.

—Com que fora no tenim grans cartells ni llums, els turistes no ens veuen gaire. Van entrant, sí, però ja veus que la majoria de gent que ara es prenen una orxata és catalana. Per això em preocupa que vagin marxant tants veïns...

A la Rambla, enmig de la invasió de grans cadenes, botigues de *souvenirs*, quioscos i restaurants amb cartes de coloraines, hi trobem la pastisseria Escribà, d'estil modernista i amb uns aparadors sempre espectaculars. També hi ha la botiga de partitures Casa Beethoven, un negoci familiar que porta el Jaume Doncos des de fa molts anys.

—El problema no són pas els turistes. Tots som turistes, algun cop —em diu.

De fet, amb la crisi i amb la descàrrega il·legal de partitures, sort en té, dels turistes. El problema, segons ell, és que la riquesa que porta el turisme no se la queden els catalans.

—Els nostres polítics són tots molt patriotes, però a l'hora de la veritat permeten que el teixit comercial català sigui substituït per màfies estrangeres contra les quals és impossible competir. Els sistemes més antidemocràtics del món són els que més es beneficien del turisme que visita Barcelona. El pitjor és que els nostres comerços no tanquen d'una manera natural sinó planejada.

Els turistes que coneixen més el conflicte Catalunya-Espanya són els europeus

Quan surto de la botiga del Jaume, reconec un jove autòcton mirant de fer-se pas entre la riuada de turistes. L'agafó per banda per preguntar-li si li agradaria que a la Rambla hi hagués més botigues de les de tota la vida.

—A mi, que siguin de tota la vida, m'és igual. Un negoci ha de funcionar. A més, el país té molt talent; no ens cal viure del nostre passat i encara menys

subvencionar-lo. El que és indignant és que el nostre aparador al món hagi de ser aquest. Tan preocupats que diem estar per vendre'ns a l'exterior, però mira què fem dels carrers turístics més *top* de la nostra capital. Tot això ni ens representa en res ni és el millor que podem oferir. ¿Tu creus que aquestes botigues de *souvenirs*, aquests restaurants amb paelles congelades i aquestes cadenes que es poden trobar a qualsevol ciutat del món són més atractius que la millor versió del comerç i de la cuina catalana? ¿Algú creu que l'excel·lència que som capaços d'assolir no vendria molt més? Mira la Boqueria, quin interès que desperta! Per sort, encara queden excepcions, però el tros gros del pastís se'l mengen els pitjors estrangers en comptes dels millors catalans, i això vol dir que el sistema de llibertat no funciona.

I els turistes, què en pensen? Em preparo un petit qüestionari i n'entrevisto una cinquantena. Tot i que la mostra és molt petita, en trec algunes modestes conclusions. Primerament, que els encanta Barcelona. En general, no els molesta que sigui tan plena de turistes; ja s'ho esperaven, i a més, coincideixen que tot està molt ben organitzat. Això sí, la majoria preferiria veure comerços i restaurants més genuïns i diversos, i molts m'expliquen que, a banda de visitar els carrers més coneguts i de fer-hi algun àpat, també els agrada endinsar-se en la Barcelona més genuïna i poder descobrir llocs més particulars. Saben que són a Catalunya? La majoria sí, i també que s'hi parla una altra llengua, a banda del castellà. "Pròxima estació...", em diu una noia belga. Els qui coneixen més el conflicte polític entre Catalunya i Espanya són els europeus. En general, no en saben els detalls, però molts resumeixen el seu coneixement amb aquesta frase: "*Catalonia wants to become independent*".

Després del *city tour*, marejada per les aglomeracions i la sobredosi de llengües i pintes estrangeres, me'n torno cap a Sants, que no desperta l'interès de ningú. "No te'n refiïs", em diu la meva fornera quan li explico el dia que he tingut. "Es van acostant: ara ja han començat a conquerir el Poble-sec!"

Àstrid Bierge